

Højte tider

I traditionerne møder vi det vigtige i vores kultur og religion. Når vi i frihed og med glæde kan følge dem, så hjælper de os til at klare livet.

Når vore efterårsmorgener begynder at blive mørke og kolde, så oplever vi det ikke blot som overgangen til en mere besværlig tid med flyverdragter på småbørn, lys på cykler og risiko for glatte veje. Efteråret er også "Nu falmer skoven", Mortensaften og udsigt til den traditionsfyldte adventstid.

Nye traditioner kommer til – ofte fra andre lande. Adventskransen har været almindelig i 50 år. Gennem de sidste 10 år er nogle begyndt at tænde lys på gravene ved Alle Helgen. Langsomt vinder Halloween nu indpas, og tidligere tiders roelygter skiftes ud med græskarlygter.

Kirkeåret

Et kirkeår er trygt, for her vender vi bestandig tilbage til det kendte. Et kalenderår er langt mere usikkert. Her skal vi fremad, være omstillingsparate, udviklende og bestemt ikke hvile på nogen laurbær.

I vores lutherske kirke udtrykkes kristendommen ofte som teoretisk lære. Men kristendom udgår fra livet

og hænger nært sammen med de traditioner og hverdagsvaner, vi har. Det er ikke blot det, vi tror på, der former vores praksis. Vores praksis former også det, vi tror på. Kristendommen skal ikke blot høres, den skal også gøres. Når kirkeårets højtider fejres, er der meget at gøre.

Religion, kultur og tradition

Religion, kultur og tradition hører sammen. Kirken kobler sig på landets folkelige traditioner, og de folkelige traditioner kobler sig på kirkens traditioner. Kristen praksis bygger bro til andre religioner og kulturer. Vi gør sådan, når vi får et barn, hvordan gør I?

Traditioner må ikke opleves som pligt og skal ikke gentages uden omtanke. Vi skal forholde os til dem og også forny dem. De giver os stabilitet og forandring, tryk og udvikling.

K.E: Løgstrup siger: "Vi ville miste os selv, hvis vi mistede traditionen, som vi er vokset

op i, og som har dannet os. Vi kan forarbejde traditionen, vi kan stille os kritisk til den og korrigere den. Vi

”
Når det er højtid falder jordtiden
og himmeltiden sammen, og alle
mennesker tænker og gør det
samme. Og hvis højtiderne engang
skulle forsvinde, ville menneskene
blive meget ensomme og
fremmede for hinanden

Anne Sofie Seidelin

kan og skal gøre op med den. Men udskifte den kan vi ikke.”

Højtidsfejring

Højtiderne giver os mulighed for at genopleve de vigtigste begivenheder fra bibelen. Hver høst bliver det klart, at Gud skaber. Hver jul kommer han igen til verden, og hver påske dør og genopstår han.

At holde fest, at fejre noget kræver forberedelse. Fester bygges op over 4 komponenter: Fortælling, måltid, fællesskab og handlinger/ceremonier.

1. En fortælling. Vi fester, fordi der engang skete noget. Det må genopleves gennem fortælling, ellers bliver fejringen tom! En kultur manifesterer sig gennem sine store fortællinger, og det er vigtigt at videregive disse fortællinger. De bibelske fortællinger er fulde af håb og livsmod. Ethvert menneske kan spejle sit liv i disse fortællinger, og vort samfund er præget af dem.
2. Et festmåltid. Måltidet kan være stort som en julemiddag, eller det kan være en kop kaffe og en fastelavnsbolle. Det kan være forsonende at spise sammen. I den kirkelige tradition synger og taler vi om julefreden. Gennem den folkelige tradition sørges der for, at ingen ”bærer julen ud”!
3. Fællesskab. Ved en rigtig fest må vi være sammen med dem, vi holder af. Her mødes generationerne. Her ved de ældste, hvordan det var engang. Midtergenerationen står for de fornyende elementer. De unge gør sig deres egne tanker, og børnene glæder sig over det hele.

I festen forenes *fortiden, nutiden og fremtiden.*

4. Handlinger/ceremonier. Ting skal ske på særlige måder. Der skal danses om juletræet. Der skal tændes et stort bål. Salmer og sange skal synges. Der skal pyntes med særlige ting og særlige farver.

En gudstjeneste er i sig selv en lille fest. Her er fortælling, sang, måltid, særlige handlinger og en mulighed for fællesskab.

Jordtid og himmeltid

Anne Sophie Seidelin har skrevet: ”Først tænkte Gud på højtiderne. De er de vigtigste tider, fordi de er fælles for menneskene. Foroven går sol og månen og stjernerne over himlen og udmåler med nøjagtighed tiden, stjerne-

tiden, som altid er den samme. Nede på jorden er der en anden slags tid; hver blomst har sin tid, og sådan er det også med mennesker. Men når stjernekalenderen viser, at det er jul, så falder samtidig alle menneskers tanker i slag. Enten de er bedrøvede eller glade, syge eller raske, onde eller gode, så føler eller ved de alle sammen, at høj-

tiden er kommet. Når det er højtid falder jordtiden og himmeltiden sammen, og alle mennesker tænker og gør det samme. Og hvis højtiderne engang skulle forsvinde, ville menneskene blive meget ensomme og fremmede for hinanden.”

”

Det er ikke blot det, vi tror på, der former vores praksis. Vores praksis former også det, vi tror på.

Kristendommen skal ikke blot høres, den skal også gøres

Litteratur

I Roskilde stift har man indsamlet mange gode ideer til at fejre kalenderårets begivenheder og kirkeårets højtider. Materialet er beregnet som inspiration til at holde ”10 gudstjenester for begyndere”, men i materialet er der inspiration til langt mere. Det er ikke udgivet, men ligger tilgængelig på nettet under www.roskilde.stift.dk/kirkegang/.

Den svenske kirke har udgivet bogen: Tradition och liv. Martin Modéus har lavet bogen, der er udgivet på Verbum i 2000. Modéus har været præst, men underviser nu på Lunds Universitet. Han forsker i riter og ritualisering. Bogen er naturligvis et udtryk for svensk kultur og kirkeliv, men den rummer god teori og mange forslag til *at gøre kristendom.*